

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

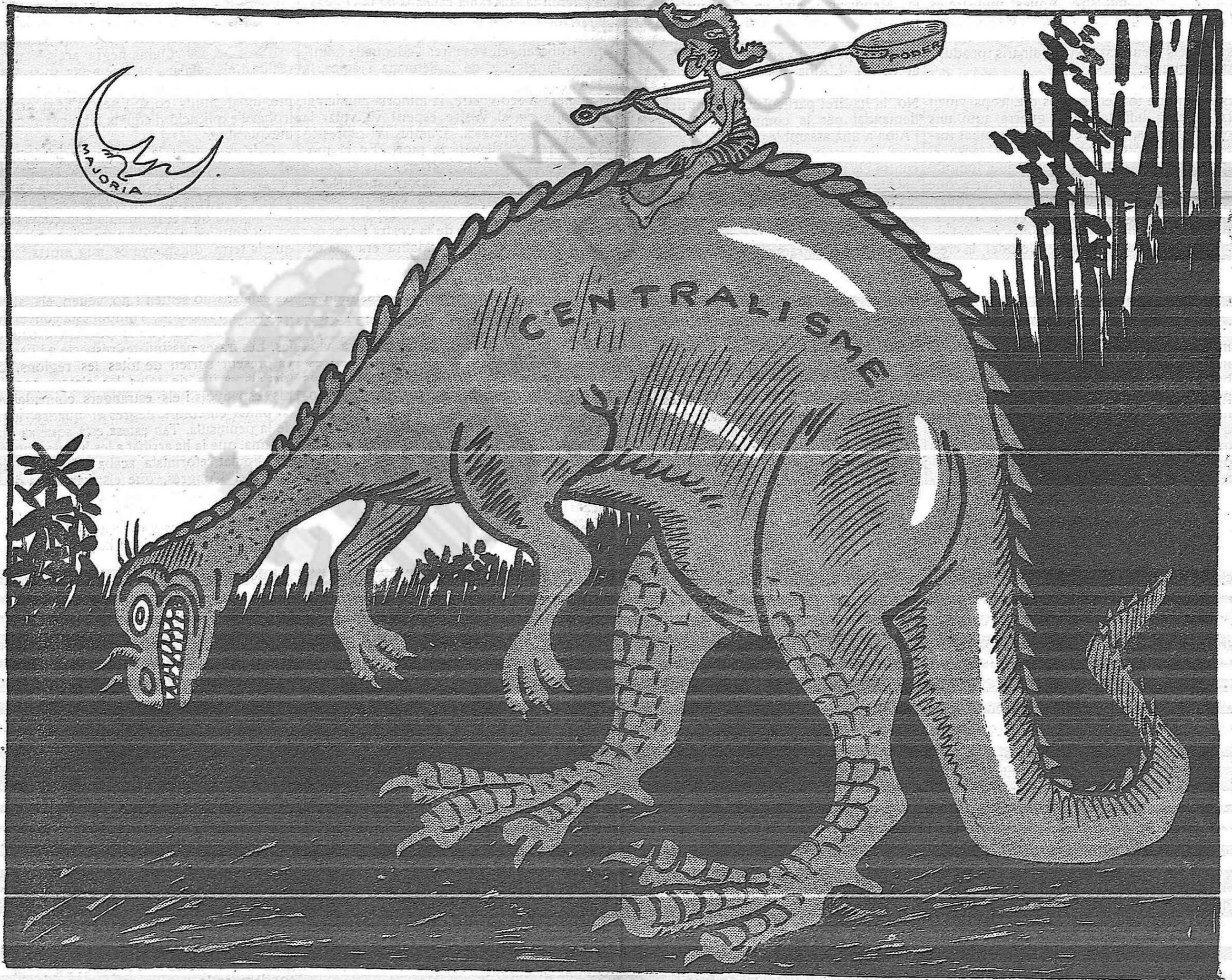
ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELÉFONO 4115 — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

ANIMALS PREHISTORICS

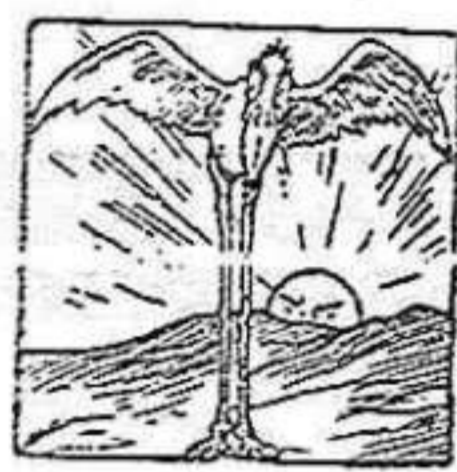
El "memodocus castilus" (Darrer exemplar de la raça)

—Encara feu vaga?
—Vostè dirà!... Nosaltres, com els francesos, creiem que en la resistència està la victòria.

La partida de «tuti»

RENTA anys enrera anava jo moltes tardes al Cafè del *Mona* a veure les famoses partides de «tuti» que jogaven el vell Llordella i en Simón.

La cosa era curiosa. Després de pendre cafè, aquells dos rics propietaris dels voltants d'Igualada, se'l jogaven al «tuti», tres les dugues i amb revenja. Després del cafè, jogaven un cigarro a cinc fets i també amb revenja, i després del cigarro anaven jogant cigalons a la primera, fins que tocaven les nou o les deu del vespre. Algun dia s'havien aixecat del «tuti» al dia següent quan ja s'hi veia.

Però encara lo més curiós de tot era que aquell *match* de «tuti» tenia diàriament un públic nombrós que s'interessava per un o altre contrincant, seguint amb interès totes les jogades. Algunes hores també hi havia fet de nas.

Cada sessió de «tuti» era objecte de vius i diversos comentaris. Uns qualificaven de temerari un arrastre de'n Simón; altres deien que'l vell Llordella havia perdut el cigarro perquè estant cama a cama s'havia empenyat en fer «tuti» de cavalls despreciant dos vints; aquest deia que l'un havia tingut mala tarda; aquell afegia que l'altre jogava brut; el de més enllà assegurava que cap dels dos era jogador de «tuti»; cada hui hi deiem la nostra.

I de passada tots perdiem el temps miserablement. Les hisendes dels dos jugadors anaven com Déu volia; la feina dels mirones quedava per fer; el cafeter hi perdia el gas i moltes hores de dormir. Tots ho compreníem i tots ne renegavem però cada dia a la mateixa hora tornava a començar la sessió de «tuti» i els mirones fidels al nostre lloc reprenien els comentaris.

Això era trenta anys enrera. Avui, llegint en els diaris les ressenyes i els comentaris de les sessions del Congrés, se'm figura que he tornat en aquells temps i que continú la partida de «tuti» entre'l Simón i el Llordella.

Habilitats de manillaire; jogades brutes; de tot se veu en el Congrés, i al cap-de-vall els comentaris son poc més o menys com els d'allavors. Que si el Govern ha tingut mala tarda; que si en Cambó ha vist la de sota; que si en Rodés volia arrastrar de rei; que si en Romanones juga brut, i que si s'està i que si *vuelva*.

I així anem perdent el temps, i l'hisenda nacional va com el dimoni li dona la gana i els espanyols no'ns cuidem més que de lo que no'ns interessa.

ja veuran al cap-de-vall quin «tuti» en resultarà de tot això!

JEPH DE JESPU

Un «Herr professor» de acá

EMOS leído el artículo publicado en *El Día Gráfico* por el doctor Gay en defensa de Treitschke. El doctor valisoletano nos dice a los que hemos afirmado que el historiador teutón es un salvaje, que no hemos leído a Treitschke, que no sabemos alemán y que Treitschke es una paloma sin hiel. Lo de que no hemos leído a Treitschke es verdad, y esto no hace más que acreditar nuestro buen gusto. Tampoco hemos visto libros de Sócrates, y, sin embargo, sabemos muy bien como pensaba y qué clase de sujeto era el filósofo ateniense. Lo de que ignoramos el alemán también es cierto. Pero tenemos sentido común, y esto basta para distinguir a un docto de un doctor, y a un sabio «saputo» de un «mistre» seco y desalmado.

La defensa que Gay hace de Treitschke se semeja a la que Camprodón hizo de Narciso Serra. Después de leído el alegato de don Vicente, el historiador alemán nos parece mucho más bruto, nos parece más mogol y más arnaute de lo que nos parecía

—Redeu de submarí, i com pega!... Això es un peixopalo!...

antes. ¿Treitschke, buena persona? No sea V. «guasintón», don Vicente. Está visto que se puede saber alemán y ser un jato, una badea.

El catedrático de Valladolid defiende al profesor germano, porque aspira a ser nuestro pequeño Treitschke. Gay es en España uno de los corifeos del prusianismo y del austriacismo, y uno de los más insignes pacientes de otomanomanía y de abulgaramiento. No hace mucho, nos contaba en esa plática desmayada y baja, con ese decir blando y cotonado que le caracteriza, que en Alemania nadie come anguilas, si no le aseguran antes que no son de los lagos de Masuría, porque parece que las anguilas de esos lagos se han engordado con la carne de los rusos que derrotó Hindenburg. ¡Caray con Gay! Los alemanes no comen anguilas porque no tienen. Nutridas con carne humana, y sobre todo de ruso, habían de saberles muy buenas a los alemanes. A esos alemanes que hacen tortillas con huevos químicos y que se alimentan de K K.

En cierta ocasión vino Gay a Barcelona a dar una conferencia en nuestra Universidad. Aquella conferencia me produjo una indignación terrible. Estuve para mandarle a Gay los padrinos. ¡Pues no nos salió el hombre con que para regenerar a España lo que se necesita es un fuerte ejército y una escuadra poderosa! Enseñanza, no. Ni trabajo. Ni libertad. Y esto lo afirmaba un profesor. ¿Hablaria de otro modo Treitschke?

Hay una porción de viceversas, que uno no se puede explicar, si no admite que el universo está dirigido por un loco Dios, por un demente sarcástico y siniestro. La política y la teología son el verdadero mundo del absurdo y del disparate. Algo político y teológico y pedagógicamente absurdo es que Gay sea profesor. Desbravando potros o amaestrando micos estaría ese dómene muy bien. Pero, educando a nuestra juventud para asesinar o para dejarse asesinar, como los «herrs professors» de allá, no.

Este país es delicioso. No pudieron aquí ser profesores, aun que lo pretendieron,

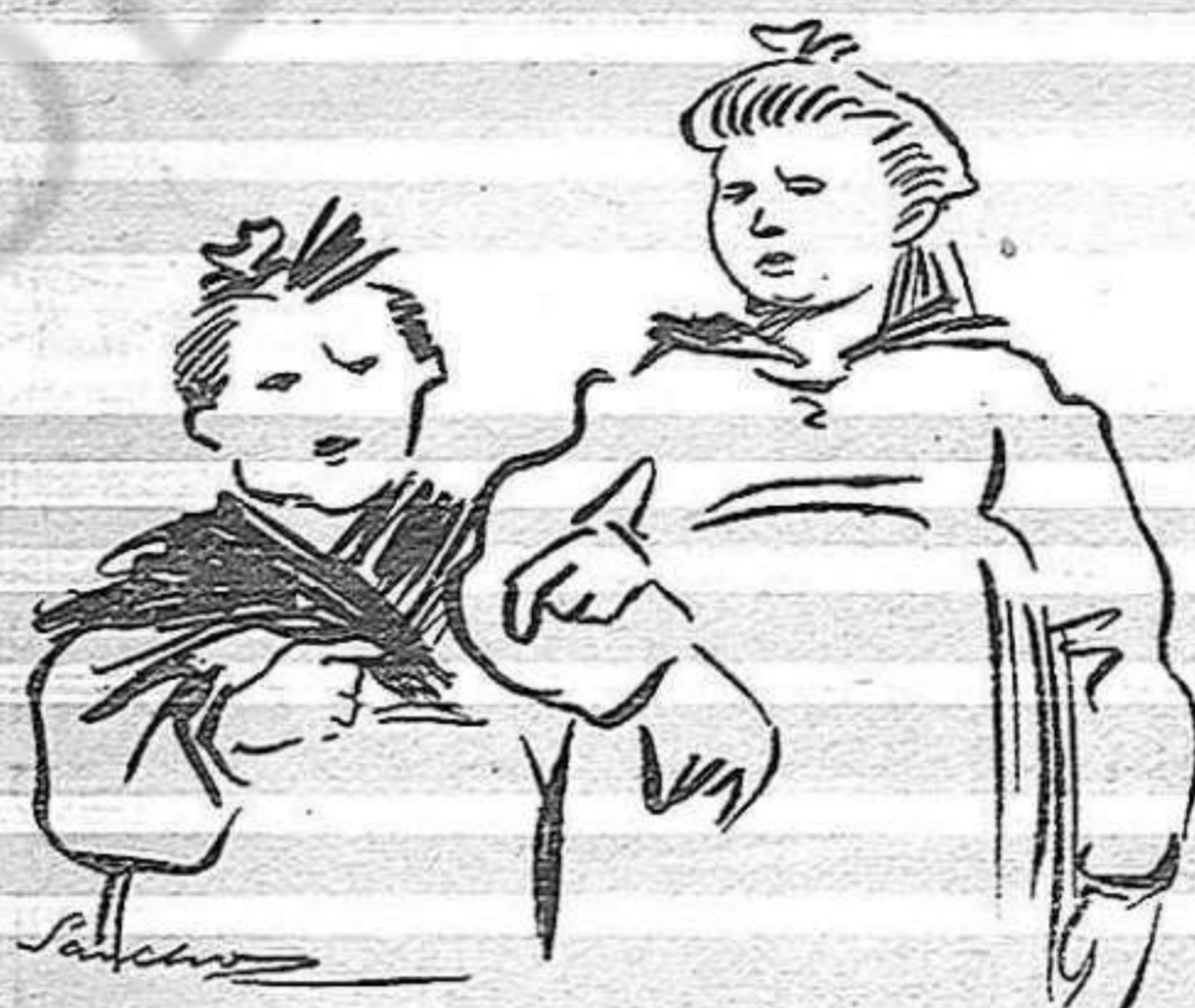
Costa, Benot y Alfredo Calderón. A duras penas y con muchas fatigas llegó a serlo Unamuno. En cambio Gay y Pérez Bueno no tuvieron más que estornudar para conseguirlo. Sin duda, el mismo tribunal que en unos exámenes de literatura supendió a Verdaguer, le dió a Gay sobresaliente o matrícula de honor. El tribunal que prefirió para profesor de psicología Parpal a Ors, y Puig a Alomar para profesor de literatura del Instituto de Barcelona, debió de adjudicar a Gay su cátedra de Valladolid.

Recientemente, *España* nos ha divertido y entristecido al propio tiempo, poniendo de relieve la inmensa estupidez de algunos de nuestros doctores y revelándonos algunos casos de cretinismo académico. Don Vicente es una especie de Vidal y Careta, el grotesco histrión a quien los de *España* le han hecho una cara o una careta nueva. Se parece a aquel inenarrable don Gonzalo Jaumar de la Carrera y de Doménech, que, en mis tiempos, era el ludibrio y trastulo de la Universidad de Barcelona, y del que decía despectivamente Flores de Lemus que tenía una mentalidad de bedel.

No hace mucho, el Estado mandó a Gay en misión científica a América. ¡Padre celestial, qué tonterías y qué cenas de a duro les explicaría a los Jamandú Rodríguez de allá! ¡Qué cuentos de nodriza les referiría a los salvajitos del continente nuevo, a nuestros parientes, los macacos de allende el Atlántico!

Al paso que va don Vicente, acabará en gloria nacional. Tendrá una vejez apoteósica. Lo nombrarán senador vitalicio y presidente de alguna Academia. Lo recibirá el Rey en palacio. Le adjudicarán el premio Nobel. Será un nuevo Echegaray, vaya. ¡Echegaray, Gay, ay! Dos personas distintas y una sola calamidad y una sola nulidad verdadera.

ANGEL SAMBLANCAT

—Hi ha hagut moltes processons aquest any...
—Moltes. Però la més grossa és la que va per dintre.

SONATA III

o entenc an els regidors radicals, ells tan francòfils, segons diuen, per revenjar-se de que l'Ajuntament anés a la processó del Corpus, no deixen celebrar la sessió en que tenia d'aprovar-se el dictamen en que's proposava invitar als artistes francesos a obrir el seu famós Saló aquí a Barcelona. Suposo que'l senyor Rocha i demés companys rebrán la felicitació del senyor Chiloni crític (?) de *El Día Gráfico* i además si volen sortir en les pàgines il·lustrades de dit diari germanòfil poden fer-se retratar.

I en Lerroux també. Vaja, home, vaja! Mai de la vida li perdonaré i naver-me fet llegir l'extracte del seu discurs, torni-se'n al lliç, que això es la lluna. Una satisfacció he tingut i es que ni els seus incondicionals súbdits de'n Romanones i de'n Dato han tingut paciència per a escoltar-lo. Els pobres administradors de *El Progreso* no sé com s'ho faràn per a publicar-lo *entero* i *pronunciado* ara que'l paper va tant car. El

día en que surti el diari valdrà quinze cèntims.

I ja plou! Els que més ne patiran són aquests pobres emigrants (no els de l'Iglesias) que han vingut de Madrid pensant-se que aquí fermaven els goços amb llangonics.

Els que'n patiran després són els pagesos; com que aquest tràfec del sulfat ha anat tant bé, les vinyes no esperen més que una miqueta d'humitat per a entregar-se al mildium. I ara resulta que a Santander hi ha un carregament de sulfat fent-se malver... Es deliciós.

Però per deliciós, preciós, encantador el nostre batlle vestit de casaca, amb corbata blanca, guants blancs, sabatetes de xarol, carregant dijous, divendres, dissapte, diumenge, dilluns, dimarts i dimecres amb els neulers o si ho volen d'un altre manera amb les banderes, banderetes o pendons de totes les processons i processonetes del Corpus. Ja'n tindran de feina a casa seva per treure-li els paperets; però res hi fa, li han sigut tan amorosament tirats per les filles de Maria, els requetès i la defensa social; l'aplaudiren amb tant foc, que aquestes dues coses tot ho paguen.

Bevem-hi, que fa calor.

MORITZ XII

DE LA GUERRA

FETS CONEGUTS DEL 14 AL 28 DE JUNY DE 1916

Per terra

Aquest istiu de 1916, i com fa suar als austro-alemanys! La guerra està, sens dubte, en un període decisiu, que cada dia apareix més favorable als aliats.

Per la banda de Rússia, l'ofensiva segueix, especialment cap a la Bucovina, aquesta província austriaca, després de la presa de la seva capital, Czernovitz, ha caigut depressa en mans dels russos. Fins el dia 15, havien estat fets presoners més de 170,000 austriacs i alemanys. Ara el nombre d'aquests deu arribar ja a 200,000. I tot això amb menys d'una mesada!

Una altra bona nova. Deturada al Trentí la ofensiva austriaca, els italians han emprés una gran ofensiva, obligant a l'enemic a una retirada general en el dit front. Una pila de posicions importants han estat ja represes, entre elles la població d'Asiago. Se n'hi falta molt poc per a que el petit troç d'Itàlia que havia estat invadit, quedí net d'invasors.

A França, els alemanys han redoblat amb boja furia els atacs contra Verdun, sacrificant els homes sense mirar-s'hi. Per la banda de Thiaumont i Fleury han aconseguit, a costa de baixes enormes alguns avantatges de certa importància. Però encara resta intacta, per aquella part, l'última línia de forts, i és de creure que abans que els alemanys puguin fer-hi forat, se haurà produït una formidable ofensiva franco-anglesa que motivarà un canvi complet de decoració en aquell escenari.

Als Balcans, després dels darrers aconteixements polítics de Grecia, sembla també pròxima una vigorosa represa de les operacions.

A l'Àsia menor, els turcs multipliquen els seus intents ofensius, però sense cap resultat notable.

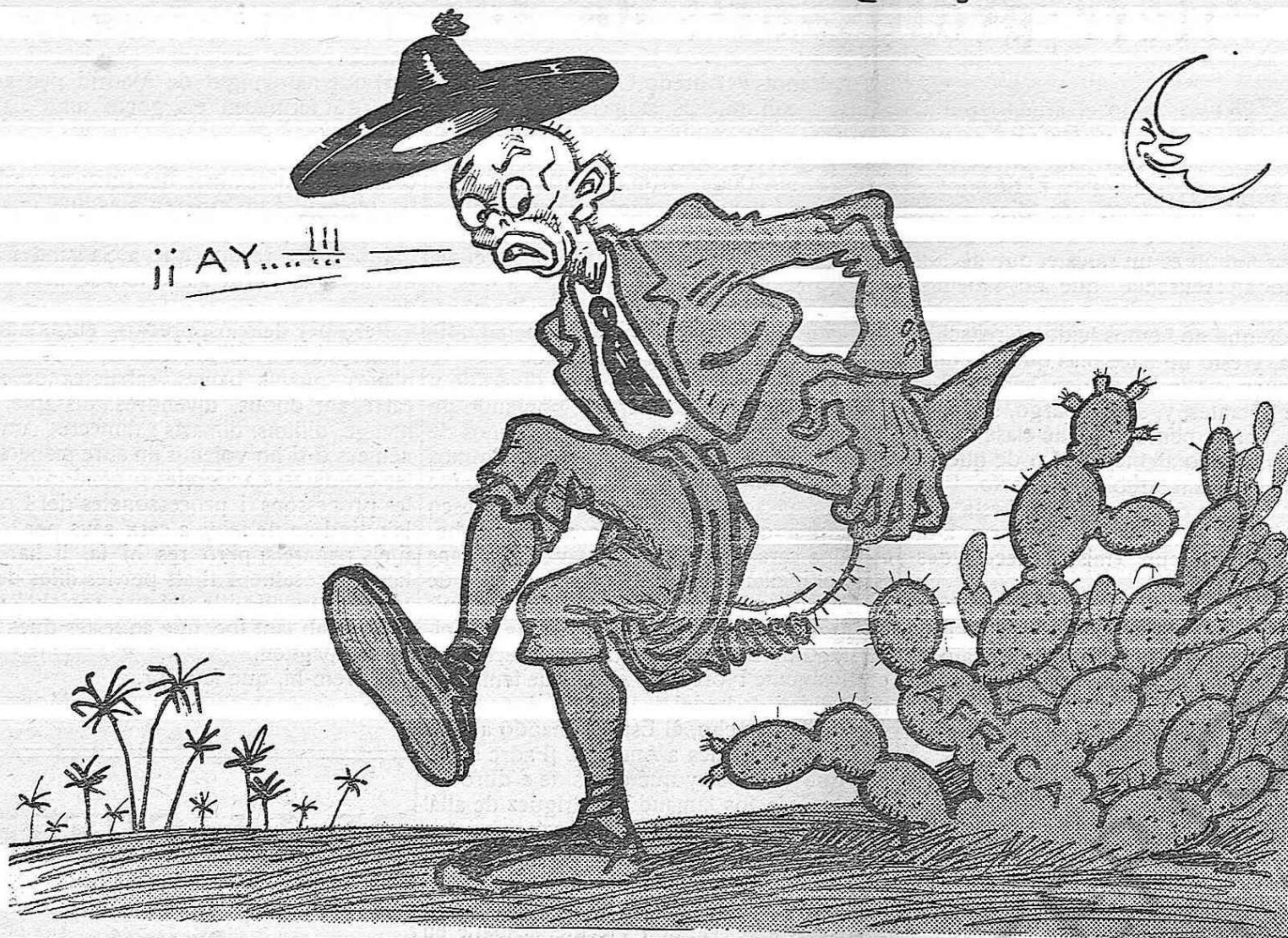
Per mar

A l'Adriàtic han estat enfonsats per un submarí un creuer auxiliar italià i el torpeder fran-

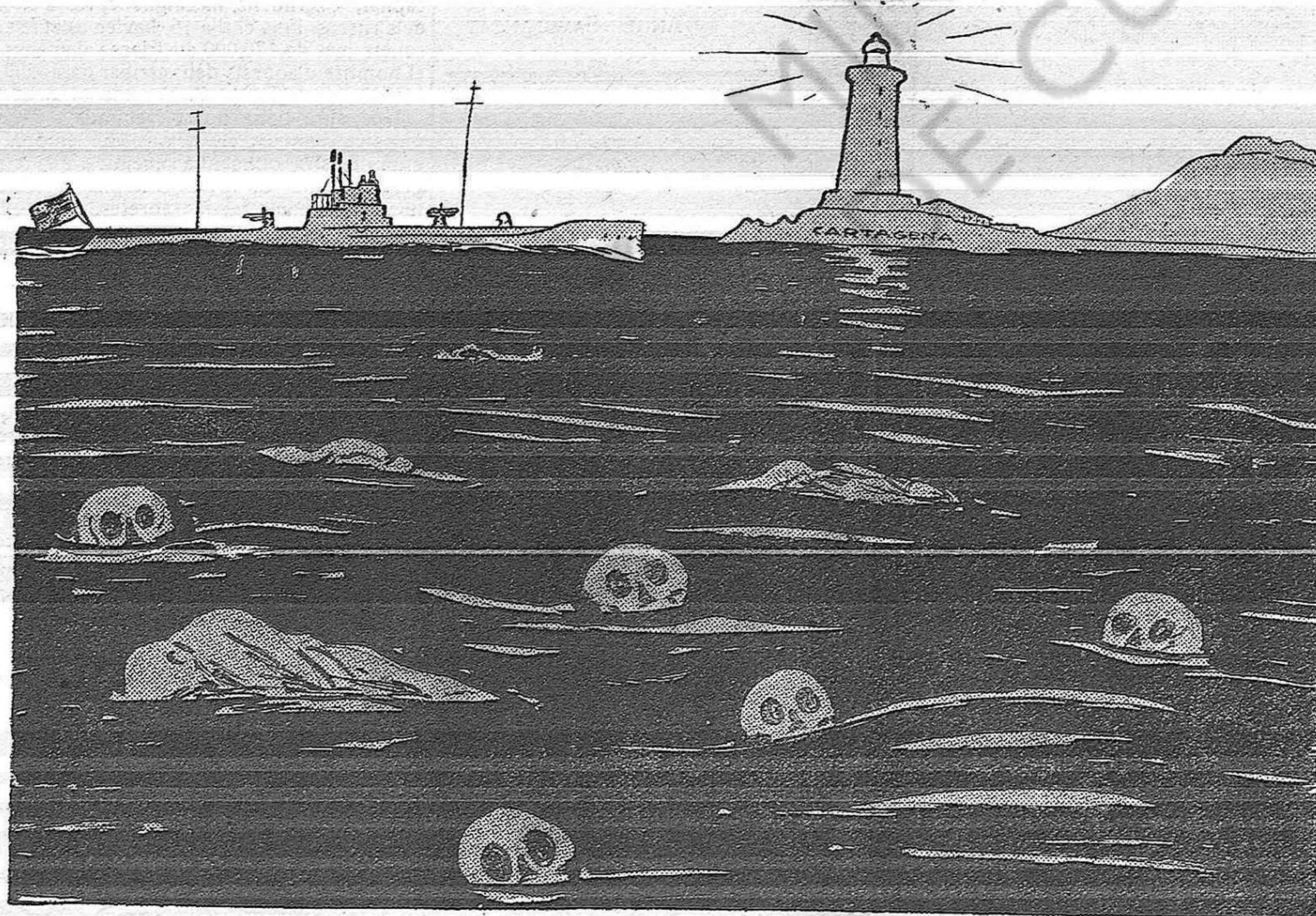
—Que és aquest, el tren del Empalme?...
—Sí, senyor. I cuiti a pujar, o sinó no hi serà a temps.
—Què vol dir?
—Que els carrils están a punt de fer solitariat amb els vapors.

El pervindre d'Espauya

—Mireu que és prou!... Cada cop que vinc aquí a fer les feines m'haig de punxar el traserol!

El submarí U. 35

Amb l'estela que deixa ja's veu que ha vingut per una missió de pau.

cès *Fourche*, salvant-se la quasi totalitat de la tripulació.

En canvi, els submarins aliats han enfonsat en la mateixa mar diversos transports i vapors austríacs, entre ells dos vaixells que es trobaven al port albanès de Durazzo.

Per l'aire

Gran activitat en tots els fronts europeus. El famós aviador alemany Immelman, que havia fet caure una pila d'avions aliats, ha mort a son torn, a conseqüència d'un combat aeri.

Segons conten els alemanys, una esquadreta d'avions aliats ha bombardejat la ciutat de Karlsruhe, causant uns 120 morts i uns 200 ferits.

REPICS

MB una solemnia vetllada han celebrat, els federalistes, l'aniversari del Programa d'en Pi i Margall.

Tots els oradors feren deduccions referents al ideal del partit en les presents circumstancies. I les deduccions, és clar, que no poden ésser altres que aquestes:

No entenem l'Autonomia sense la República; no volem la República si no va acompanyada de l'Autonomia.

Aquest, aquest, és el nostre credo.

Les conferencies sobre Nacionalisme, donades a Madrid pel nostre estimat amic i company de Redaccio, Antoni Rovira i Virgili, obtingueren un èxit ben remarcable i hauran sigut d'una eficacia superior al mateix debat del Parlament.

Tant en «La Casa del Pueblo», davant dels obrers, com en l'«Ateneu», davant dels intel·lectuals, les paraules precises i contundents del nostre amic feren l'efecte de martellades donades a temps i al mig de la cabota.

Pot dir-se que ha estovat el cap a tots els castellans que'l tenien endurit.

Per molts anys pugueu fer tan bones obres, amic Rovireta.

Demà, al Passeig de Gracia, la *aiga-lifa* barcelonina celebrarà un festival florit.

Els nostres aristòcrates sempre tan inoportuns. Vinguin flors i vinga gresca, ara que saben que hi ha vint mil obrers desesperats per no poder menjar.

Els costaria molt tenir una mica de seny?

Pobres orbs, no saben que una festa de flors pot convertir-se en un obrir i tancar d'ulls amb un *coso d'espines*.

Tenen sort que la prudència és tota de l'altra banda.

Han arribat dues víctimes greus del torpedejament del *Herault*, ocorregut a les illes Columbretes.

Conten els ferits, que'ls alemanys, després de enviar-los uns quants *obusos*, s'hi varen acostar per a oferir-los cotó fenicat, venes i tintura de *iodo*.

Després diràn que no són humanitaris aquests pirates.

Al últim els neutrals ens haurem de rendir a la evidència. I abaixar-nos els pantalons...

Després de la surra, ja ens oferiran polvos de arroz i *coldcream*.

A jutjar per lo que diu la clericalla, totes les processons celebrades aquest Corpus han tingut gran transcendència i han sigut un èxit.

Però l'èxit, més que per a ningú ha sigut per al nostre flamant Alcalde. Tres processons ha presidit, i en totes ha sigut victorejat, no tant com ho serà en Joffre el dia que passi per l'Arc de Triomf de París, però vaja, Déu-n'hi-dore!

Les noies, sobre tot, hi tenen una mania. Diu que moltes s'equivocaven; en comptes d'agenollar-se al pas de la Custodia, ho feien al pas de en Rius i Rius.

Liegeixo:

«Mañana llega de Palma de Mallorca el exdiputado a Cortes don Pedro Corominas.»

En Pere a l'Illa de la Calma? La primera noticia.

Deu haver anat a buscar una *ensiamada* per a en Lerroix.

Corre la brama...

Amb motiu de la inauguració d'un centre lliberal conservador, se ve dient fa dies que en Sánchez Guerra, per encàrrec d'en Dato, ha de venir a Barcelona a pronunciar un discurs polític de gran resonancia.

Naturalment que tindrà ressò.

Com que, digui lo que digui, no farà sinó *tocar campanes*...

Don Josep de Diego ha vingut expressament a Barcelona per a fer atmsfera en favor de la independencia de Puerto-Rico.

Benvingut, i disposi.

En qüestions de demanar independencies, quan aquestes són de justicia, sempre ens trobarà a punt.

Visca Puerto-Rico lliure, amunt i crits, i mans a l'obra.

En Bofill i Matas va anar, l'altre dia, a Sabadell a donar una conferencia en favor de la nostra llengua i, per tant, en favor del nacionalisme català.

En sortint de la conferencia se'n va anar a dinar al «Hotel de España».

¡Home!... No fem punyefles!...

El senyor Lerroix pronuncià l'altre dia un llarguissim discurs al Congrés.

S'excusà ell mateix de la llargaria de son parlament, dient que els temes eren tan interessants, que «se alegraria de ser el únic equivocado».

Doncs, per lo que respecta a molts punts, ja pot començar a *alegrarse*.

Hi hagué en el discurs d'en Lerroix una frase que meresqué les rialles dels diputats. Dirigint-se an en Romanones li digué: —S. S. vacil·la; però no cau.

Ell deu sapiguer-ho prou bé. Però en Junoy és el qui ha celebrat més la frase.

El darrer número de la revista *España*, orgue dels intel·lectuals madrilenys, està dedicat als catalans.

Hi han articles d'en Plana, d'en Carner, de l'Escalas, d'en Nicolau d'Oliver, d'en Prat de la Riba, etc., i anuncis de industrials catalans.

Sí, vaja; una mena de mostrar.

Pot ben dir-se que els redactors de *España* s'han cobrat la bona intenció.

En Mir i Miró ha de donar una conferencia a l'Ateneu de Madrid, parlant, malparlant de la *Mancomunitat*. Però en Puig i Cadafalch se li ha avençat, parlant de la ensenyança catalana.

En Mir no s'espanta per això, i si en Puig ha ensenyat la ensenyança, ell als madrilenys, amb son castellà, els hi farà veure les estrelles.

Es un número que dóna: Presentació de les *estrelles*... en llibertat.